

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I.

Egyes számok kaphatók: a dohánytyözdszéknél.

A Katholikus Növédő-Egyesület.

A napjainkban minden téren megindult katolikus tevékenység egyik legszebb, legáldozatosabb, szép eredményeket ígérő, de sokak előtt ismeretlen, vagy félreismert ága az, mely a katolikus munkások lelki megmentését vallja céljának. „Katholikus Növédő-Egyesület,” röviden *patronage* név alatt szerepelnek azok az egyesületek, melyekben ez az áldásos munka foly az országban, ma már számos városban.

Székesfehérvárott is megalakult a patronage pár évvel ezelőtt, élén *Szögyény Marich Julia* áll, minden nemes, emberbaráti intézményünk egy ideális lelki mozgatója. Ez a név, ez a fekölt lélek szinte eszalhatatlanul biztosítja sikerét annak az intézménynek, melynek vezetését magára vállalja. Városunk közönségének figyelmét felesleges a *Jólékony Nőegylet*, vagy az *Oltáregylet* fényes sikereire, nagy áldásaira felhívni, hogy a fentebbi állítás igazságáról meggyőződjenek. Az ő tisztánlátó szeme mindenben megtalálja az alkalmas munkatársakat; az ő szöha nem lankadó nemes ambíciója és akaratereje fíradhatlan munkabírása és kedve mindenütt

a legjobb erőket veszi maga mellé és állítja be a nemes, önfeláldozó munkába.

Annál fejtünőbb és elszomorítóbb jelenség, hogy a székesfehérvári patronage évek után sem áll ott, ahol ekkor szervező erő munkája folytan állnia kellene. El ez az intézmény, patronessai is vannak, védencei is vannak, de népszerűsége, hatása még mindig nincs akkora, mint azt hivatásánál fogva megérdemelné.

Aligha csalódunk, ha azt hisszük, hogy e nem éppen öröndetes körülmény oka abban a homályban keresendő, mely nálunk ezt az intézményt, ennek célját, eszközeit stb. takarja.

Tapasztalásból tudjuk, hogy városunk intelligens hölgyei, akikre pedig ez intézmény felvirágoztatásában elsőrendű feladat vár, távolról sínesenek tisztában a patronageval. Egyik egyáltalában nem ismeri; a másik létjogosultságát tagadja; a harmadik nevelési eszközeit kifogásolja; a negyedik úgy véli, hogy nem találja meg az eredményben a patronessek áldozatos munkájának méltó jutalmát.

Éppen ezért legjobbkor jött megyéspüspökünknek dr. *Prohaska Ottokárnak* alábbi beszéde, melyet f. hó 20-án Buda-

pesten mondott a Szent István templomban, több mint 800 patroness és munkások jelenlétében.

Addig is, míg városunkban a patronage megismertetését célzó s hallomásunk szerint az öszre tervezett előadás, illetőleg estély megtartatik, szolgálókat vélünk tenni a jó ügynek azzal, hogy ezt a beszédet leköljöljük.

Püspökünk tudvalevőleg lelkes barátja a patronageoknak, ismeri azok szellemét, célját, fontosságát. Az ő szelleme, szövának ereje, mint egy hatalmas reflektor világítja meg ezt az intézményt minden oldalról.

Magá a beszéd egész terjedelmében a következő:

— Minden korban megjelennek az irlalmas szamaritánusok, hogy az emberiség nyomorán, mely régi, mint az emberség, enyhítsenek a szent szeretet nevében, hogy orvosolják testi-lelki bajukat, szenvedéseiket. A legmesszebb múltban felépnek a proféták, szövek vigasz, bizatató remény; jönnek az apostolok, majd később vértbe öltözött lovagok, kereszties vitezek, kezükben kard, szövkben szeretet, lelkesedés. Majd jönnek nyirott fejű, rideg külsejű barátok, szörcsuhába öltöznek, de alatta a sziv meleg. Miért predikáltak, szö-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Berencsy Gábor jeggyürüje.

Az öszi nap fényes arany korongjával ott bujkált a magas háztetők közt. Nem volt izzó, sem bíborvörös, sem vaktö; perzselö sugarai elöl az emberek többe nem menekültek, hanem aki csak teheté, aki csak ráért az utca nyüzsgö sokaságából, az a napos oldalra futott, hátha egy-két langyos napsugár kölmelegítené didergö testét.

Berencsy Gábor is azt vette egyszer csak észre, hogy ő is a napos oldalon halad.

— Bánom is én, söt vagy nem söt — morogott magában, hanem azért az a langyos öszi napsugár jól esett neki. Fejét lehorgaszította, két kezét mélyen a zsebeibe dugta, nem nézett se jobbra, se balra, csak ment előre utcahosszat végig, mintha bizony valami nagyon fontos utja lett volna. Pedig ő maga se tudta, hova megy, csak ment.

A fogait összenyomta, valami feneketlen keresettség szörongatta a torkát. Gyölölte a járöke löket, gyölölt mindenkit és mindent; a fényes kirakatok elöl elkapta a fejét; mit nézö ő mikor egy sem neki rakták ki azokat az ostobaságokat.

— Hej pedig volt idő! — sóhajtott egyet Berencsy, aztán megint összeszorította a fogait.

Fényes, ragyogó múlt borult el a szemei elöl, ahogyan ott járt az utca kövezetén, bármerre fordult az ismerös helyek felé kopzeletében mindenütt fölöntek romba dölt nagy álmái.

— Cudar, hazug ez a világ! Mindenki erényt, becsületet predikál, de mindegyik csak azon töri fejét, hogyan lehetne kijatszani. Kell is

ezeknek becsület vagy tudás, — dorogótt mind hangosabban Berencsy, — minden csak érdek; pénz vagy élvezetek után lötnak futnak az emberek. Addig, míg pénzem volt, rám nosolygott minden virág, erényeimet, tudásomat dicsöíttetik az emberek, most a kutya se néz rám.

Igy szötte gondolatát és szöve volna tovább, ha egy sarokra nem ér, ahol megállt. Egy uri fogat vágatott felé sebesen s közvetlen mellette fordult be a másik utcába. Berencsy önkéntelesen pillantott a kocsiá, aztán hirtelen megakart emelni a kalapját, de már késö volt, a kocsi elhaladt. Csak egy csomó sár freccsent az arcába.

— Nini, hisz ez a báróné! Nem hittem volna, hogy még most is olyan szép a Liska. Felnezzet par pillanatilag az égre, a szép öde kékben imitt-amott barányfelhök usztak. Azután megindult visszafelé abban az irányban ahonnan jött.

Balkezét kivette zsebéböl: Az újjan egy sima arany jeggyürü volt. Kis ideig nézegette s megint elkezdett magában beszölni.

— Te érted megteszem ezt is! Borzadok a kilincseléstöl, de lenyelim a nyomorúságomnak és szenvedéseimnek minden gögjét. Elmegyek Liszkához, az ura most valamilyen miniszter lett; leírom helyzetemet, megkéröm szépen, ha van benne egy kis humanizmus, kieszközöl valami állást az uratöl s akkor elmegyek éröde. Dolgozni fogok éröde, legalább tégéd telheselek boldoggá. Liszkától a legföbbit remélek, ö mindig kitüntette, söt ha igaz, szeretet is. Hány soppécsárdást táncoltunk végig, azt ö tudná megmondani.

A gondolatot nyomon követte a cselekvés. Berencsy erösen eltökölte magát, hogy fölkeresi a bárónét. Sebes léptekkel haladt most már, egyik utcából ki, a másikba be, mindaddig, míg csak haza nem ért. Rendbe szödte valahogy ruháját, úgy ahogyan tudta, kicsinosította magát és ismét

utnak indult. Még elég esinos külsejü fiatal ember volt. A harmincadik évet még nem haladta túl, de már közel volt hozzá. Ruhája kissé kopott kmezüsü, hanem azért meg lehetett ismerni, hogy valamikor jobb idöket is látott.

Nem sok utánjárásba került, míg megtudta, hol laknak a baröök.

Megnézte az örät, mert nem akarta eltesveszteni az idöt, hogy mikor illik valakihez látogatöba menni.

Még ödöngött egy kissé, mert korán volt. A testtartása most már kigyenyedettet, söt a kirakatokba is benézett s ahol egy tükröt látott, megnézegette magát benne, aggódtól, vajjon öltözeke meg ö felelni az elökölö látogatáshoz?

A esti szörukület lassanként beállott; a gázlöpök fénye kigyült s mint egy hosszú csillagszóár nyult végig az utca két oldalán.

Berencsy Gábor nagyot lélegezt s aztán nekivágott az utnak. Egy bérház kapujába befordult s fölment az elsö emeletre. Ott becsengett; az inas fürkészölög nézegette az ismeretlent.

— Ithon van a kegyelmes asszony? — kérözte Berencsy.

— Igen! — volt a válasz.

— Jelensten be!

Együttal odaadta névjegyét az inasnak. Keves idö múlva az inas visszatért s Berencsy elöl maghajölva kinyitotta az ajtot.

Berencsy egyszerre visszanyerte dölceg tartását s könnyed, ruganyos léptekkel, mint annak elötte szokta, lépett a kegyelmes asszony fogadó szöbájába.

Rözsaszín ernyövel takart lámpa báyadt fénynecl világította be a szöbät, amely kényelemmel és izléssel volt berendezve.

Berencsy leült egy karosszékre s várta türelemmel. Jó pár perc mulott, mikor a báróné belépett.

Mai lapunk 4 oldal.

vedtek vértanúságot, lenézést, üldözést, miért koldultak? Mert szerették az embert, abban a lelket. Ezeket csak azért mondom, hogy lássuk, hogy minden kornak megvoltak bajai, küzdelmei, de a sötétség, a nyomor végigszántott az emberi lelkében. És hogy vágyunk most? A nagy városok, villany, motorok korában mit látunk a nagy város utcáin; nincsenek-e elkínzott lelkek? A kél, élvezet, mámorba fulladt gyönyör tombolása fent, — a nyomor, éhség kétségbeesett jajgatása lent. A gazdagság lelketlen zsarnoksága, az emberi erővel való zsorsora fent, — a gyárak, a nehéz munka jármában meggyőrtökkel elégedetlen moraja lent; hivalkodás fent, szegénység, rongyok lent. Posványból, züllöttségből van elég! A nagyváros aszfaltján a prostitúció otthon van; leányok, rongyokká tépett lelkek! Mintha egy csepp joguk se volna a becületre, becületésre; letiprott existenciák, a lelkük ára: olesó rongyok. A nyomor ismét segítségért kiált. Beleállanak a munkába a modern élet szamaritánusai. En azt mondom: ha a szabadkőműves ingyen tejet és kenyert oszt, jól teszi; ha a szocialista segíti testvérét, jól teszi; de ez nekem nem elég, mert nem elég az altruizmus, a szocializmus. Aki embert segít, az emberi szívet hordoz keblében, aki testvérét segíti, azt a testvéri szív hevíti, de aki a lelket menti, táplálja, neveli, annak az Úr Jézus szelleme, szeretete teszi izzóvá szívét. Az nem a testet nézi, a lelket keresi; az nem az emberiért aggódik, az az istenit félti, reszket érte. Azt mondja, mit Pál apostol: „Dajkává lettem értékek az gyermekek között; anyátok vagyok, ha egy lelket a pusztulás felé látok közeledni, nincs nyugtom; kerül az álom, dolgozom, verejétekezem, járok utána, míg meg nem mentem.“ — És ez a programja, a célja a „Katholikus Nővéltő-Egyesületnek“, a lélek nyomorán enyhíteni, kiemelni a züllöttségből, megóvni a veszélytől. És hogyan tudják ezt a nagy feladatot megoldani? Mert akadtak hölgyek, nemes elhatározású lelkek, kik — bár nem szorultak rá, mert mun-

kából jutott nekik elég — e nagy feladatra vállalkoztak; kik egész heti terhes elfoglaltság után vasárnap délutánjaikat e nemes célnak szentelik. Az egész heti lekötöttséggel nem érik be, egyetlen szabad napjuk, az Úr napja délutánját igazán uri passzióval, uri munkának szentelik. Arisztokratái a munkának, kik a lelkekért dolgoznak. És miért teszik? Mert szívükben az Úr Jezusnak a lelkekért aggódó szeretete él. Nem nézik csupán a testet, nem a külső viszonyokból származó különbséget, de keresik, szeretik a lelket. Hogy ezt megmentse, farad, dolgozik a patronesse. Szeme élesebb, érzékenyebb, mint az anyá szeme, meglátja a lelket a borút, homályt; keze finomabb, mint a kedves testvéré, óvatosan érinti a fájó helyet, olajat önt a sebekbe.

Azért mondom nektek kedves leányok, hogy mikor a ti patronesseitek nektek kezet nyújtának, ne csak úgy fogadjátok ezt, mint barátit, testvérit kezet, hanem érezzétek abban az Úr Jézus sebzett, forró, lüktető kezét. Ragadjátok meg azt a kezet, hiszen lelketek javát nyújtja felétek; érezzétek ki abból a szent, a nagy szeretetel és becsüléssel, bizalommal, szeretettel viszonzozzátok az aggódó szeretetet.

En bízom ennek az egyesületnek jövőjében: munkája eredményes lesz, mert munkái arra hivatott erők, kik az igazi, isteni szeretet lelkesítésével dolgoznak, nem engedik, hogy a lelkek elveszenek a posványban, bűnbán, kiemelik a süllyedőket, támogatják az ingadozókat, erőt öntenek a gyöngyökre. Így lesz az egyesület kulturális jelentőségű is, melynek munkája szolgálja a nemzet, a család érdekeit. Nevelésében fejlődnek az üde, szűzies, tiszta lelkű leányok, később asszonyok, kik hivatottak arra, hogy egész embert neveljenek, embert a javából. Családjukban képviselik a szívet, a szeretetet, gyermekeiket Isten, haza, király önfeláldozó hűvére téve, hithű, hazáját szerető, kultur polgárokkal népesítik be az országot. Isten kegyelmé, áldása fogja kisérni nemes, isteni szeretetből fakadó munkájukat.

UJDONSÁGOK.

— **Bérmálás.** Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök vasárnap a székesegyházban fogja kiosztani a bérmálás szentségét. A szertartás 8 órakor kezdődik. A szentbeszédet, valamint az ünnepi szentmisét szintén a megyéspüspök fogja tartani.

— **Érettségi vizsgálatok.** A helybeli főreai iskolában a jövő hó 1 és 2. a főgimnáziumban pedig jun. 8 (d. u.) 9, 11, 12 napján lesznek a érettségi vizsgálatok Váradi Károly főigazgató vezetésével.

— **Közgyűlés a vármegyénél.** Több sürgős ügy elintézése végett a vármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 9-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház I. emeleti nagyertermében közgyűlést fog tartani. A tárgysorozat főbb pontjai: Lemondás folytán Gróf Zichy Aladár és Gyapay Pál közigazgatási bizottsági tagsági helyének betöltése választás után. — A közigazgatási bizottságra tisztii ügyési helyettes választása. — A törvényhatósági munkásközvetítői társaság betöltése. — A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület átirata a mezőgazdasági ceseléd és munkásmozgalmak tárgyában. — Báro Salamon Mihály, Dr. Halász Kálmán, Tóth Géza árvászeli úrnők és Dr. Kornyiss Zoltán II. aljegyző kérvénye nyugdíjba be nem számítható személyes pótlék iránt. — A székesfehérvár-bicskei h. é. vasúti részvény-társaságba Huszár Ágost nyug. alispán helyrebe igazg. tag választása. — Ugyanaz a Fejérs- és tolnavármegyei h. é. vasut részvény-társaságba. — Báro Babarezy Béláné és Kempelen Imre által a vármegyei közkorház javára tett alapító levelének jóváhagyása.

— **Az egyházmegye gyásza.** Egy öreg tiszta volt ki az élők közül, a székesfehérvári egyházmegye ez évi sokszoros gyásza ismét szaporodott egy esettel. Nyers István sárszentmiklósi esperes-plebános, a Szentsége házi káplánja, Szentszéki útnok hosszu betegeskedés után visszaváradt a szenvedésekben megviszult lelkét Teremtőjének. Gyimóton született 1836-ban, több éven keresztül mint nevelő működött Zichy Nandor gróf gyermekei mellett, 1872 óta pedig Sar-

Szöke bodros feje a régi, eleven kék szemci ugyanazok, rózsapiros aca színté, csak a tekintete volt valamivel bátrabb, mint volt azelőtt, vélte magában Berencsy.

— Szép magától Gábor, hogy feikeresett, hogy hamarabb is észébe juthattam volna annyi idő óta.

— Kegyelmes asszonyom, olyan körülmények közt . . .

— Ugyan hagyja el édes Gábor! A férfiak ha valami elől ki akarnak térni, mindig a körülményekre hivatkoznak. A maga szájába pedig egyáltalán nem illik ez a szó, mert hiszen maga mindig ura tudott lenni a körülményeknek. Különben megbocsájtok; nem volna szép tőlem, ha régi jó ismerősömet, gyermekkori barátomat lekézteim akarnám.

— Hozzám való kegyessége jól esik kegyelmes asszonyom, de . . .

— Már megint de. Maga azt hiszi, mivel kegyelmes asszony lett belőlem, most már magának felesznek kell lennie; ellenkezőleg egy régi jó barát csak komikussá válhatik. Legyen csak a régi.

A báróné esengetett s az inással szívart és italokat hozatott be. Megkínálta Berencsyt a szivarkésletből, a poharába töltött s kocintottak a viszontlátás örmére.

Langymele, pompás fiútt szobában a szép báróné mellett Berencsy Gábor elfelejtette az elei sanaryusagat, hamar beletalálta magát régi szerepebe. Lászká bárónának is egyre pirossabb lett az arca. Eleinte folyekonyan beszélgettek a régi idokrol, később csak szakadozotan. A báróné közelebb ül Gáborhoz s Gábor is mozdított egyet a széken. A bóditó parfúmmilat, mely a bárónérol áradt, felkavarta a szoba levegőjét. Pazuák következtek, melyben mindketten több lelezgetet igyekeztek tenni.

— A férjem a klubban van s onnét a minisztertanácsba megy.

— Nagyon el lehet foglalva — tette hozzá Berencsy.

Ismét esond. A báróné töltött, Berencsy most a balkezevel akart koccintani, mert a jobbal a báróné kezét tartotta. Tekintete a gyűrűjére esett, abban a pillanatban megremeget a pohár kezében. A barone észrevelte a zavarárt, nem volt képes többé túlkolni.

— Ah! maga micsoda gyűrűt hord, el van jegyezve?

Berencsy arca langvörös lett, hirtelen felállt, s letette kezéből a poharart.

— Igen, kegyelmes asszonyom, el vagyok jegyezve, en azonban ismeremnek nem tudok eleget tenni, mert nagyonilag tonkrejuttottam.

Minden munkám és minden fáradozóm miatt nem vagyok képes olyan foglalkozást vagy állást találni, hogy a leendő feleségemet is eled társam. Magam is nyomorral küzdök, az utolsó reményem volt, mikor a bárónét megáltam, ismérve irántam való jóindulatát, alázatosan esedezem, a kegyelmes urnak szőljen érdekemben. Ez a kérés volt jóvételnek célja, bocsásson meg, hogy odig is megfélelkeztem magamtól.

Berencsy Gábornak a verejték gyöngyözött, míg ezeket a szavakat elmondotta. A hangjában több volt a dac, mint az alázatosság. A báróné eleinte maga sem volt tisztában a helyzetel, nem értette a hirtelen fordulatot.

Hanem aztán felállt és sápadtan, metszgunnyal szölt:

— Kedves Berencsy, majd szölok férjemnek, de nem tudom, lesz-e credménye. Isten vele!

Lassan kezét nyújtott Berencsynak, aki hamarosan távozott.

Amint bezárult az ajtó Berencsy mögött, belerogott a kis asztalkába, melyen a palackok és a szivarkészet állott, hogy a madeira-es malagabor szerteomított a drága butorokra.

— En nem értem, hogy a férfiak hogy képesek így elbutulni!

Rajcsányi Gyula.

Sirolin

Emell az étvágyat és a testet, megemelt a köhöget, vándokot, főmli innadót.

Tüdöbetegegek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mathog értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájcs).

„Roche“

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerártnakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

szentmíklós község plébánosa lett. Föllépésében szigorú, rideg embernek látszott, de lelke belsejében gyengédség és sok szeretet lakozott. Betegsége hosszu éveken át ömlesztette, úgy, hogy szinte teljesen képtelen volt az egyházi szolgálatra, míg végre a halál végnap megváltotta szenvedéseitől. A gyászestéről a következő jelentést kaptuk:

A szent Vincéről nevezett alsó esperesi kerület papsága, a sárszentmíklósi hívek és a rokonság szomorúan megtört szívvel jelentik nagyrabcsúlt paptársuknak, feledhetetlen lelkipasztorunknak, szeretett testvérük és rokonuknak fölszólendó Yvers István szentszéki úrnak, ker. esperes-plébánosnak Isten akaratán megnyugvással viselt hosszas betegsége és a halálóklók szentségeinek átjatos felvétele után életének 70-ik, áldozópapságának 47-ik évében 1906. május hó 30-ik napján d. u. 3¹ órákor bekövetkezett halálát. Az elhunynak hűlt teteme Sárszentmíklóson június 1-én, pénteken délelőtt 10 órákor a sárszentmíklósi r. kath. templomban tartandó gyászmisze alatt fognak beszéltetni és a feláldamis reményében a temetői sírkertben nyugalmra tétetni. Sárszentmíklóson, 1906. május 31. — Legyen áldott emléke! Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Népinnevelő.** A helybéli önkéntes tűzoltók főnközl hetilőn delutan nepulalóságot rendeznek a Lerf-féle Közsáskertben. Lesz lepényeves, zsákfutás és többféle mulató dolog.

— **A piaristák reformja.** Egyik legtekintélyesebb vidéki lapunkból az „Esztergom”-ból vesszük át a következő, komoly igazságokat tartalmazó sorokat, melyek hivatva vannak a piaristák egyes lovarosi lapokban tendenciózusan kiszínezett ügyében a közönséget helyes irányban tájékoztatni.

Sokat foglalkoznak most a lapok a piaristák reformjával. Mi szöve sem tettük volna a dolgot, ha a lapok annyira föl nem kapták volna, mert ez, mint az érdemes piarista rendnek és az egyháznak belügye, nem is a lapokba való. De a nyilvánosság ele vetve, kénytelenek vagyunk vele mi is foglalkozni, de csak annyiban, hogy nehany elvi kijelentésre szorítkozunk. Megjegyezzük tehát mindenek előtt, hogy az egyháznak joga és kötelessége is, mihelyest valamely rendben az egyházi fejelem meglazult, mindent elkövetni, hogy a fejelem ismét helyreállíttassék. Hogy a fejelem meglazult e vagy sem, azt egyedül az egyház van hivatva megállapítani. Ha tehát az egyház megállapította, hogy a piaristáknál nincs meg többé az a fejelem, amelynek lennie kell és a piarista-rend továbbá is egyházi rend akar maradni, föltétlenül köteles a fejelem helyreállítására tett intézkedéseket elfogadni. Az a körülmény, hogy a piarista-rend nagyszámu magyar gimnáziumban tanít, nem állhatja az egyház által megállapított reformnak útját és nem is jelenti Rómanak beavatkozását a magyar ügyekbe. Mert Róma, vagy mondjuk helyesen, az egyházi felsőbbség, nem avatkozik a tantárgyak előadásába, a tanterv készítésébe, mert hisz nagyon jól tudja, hogy itt a magyar törvények az irányadók. Nem akarja továbbá előírni vagy szabályozni a tanárok képesítését, hanem bizonyosan akarja szabályozni a rendtagoknak rendi művelését, akarja fokozni azoknak asketikus, rendi szellemét, erkölcsi tökéletességét. Ezek pedig mind oly tulajdonságok, a melyek nemcsak hogy nem ártnak, hanem nagyon is hasznára vannak minden, különösen pedig papi tanárnak. Avagy árt az pl. a jezsuitáknak, hogy amellett, hogy szakképzett magyar tanárok, kitünő pedagógusok, egyuttal asketikusan művelt férfiak is? És a magyar közönség talán kevesebb bizalommal van irántuk, mint a piaristák iránt? Azt megengedjük, hogy annak a reformnak bizonyos tekintetben a magyar viszonyokhoz is kell alkalmazkodnia és bizonyára fog is, de a lényegben nem ismerhet el kivételt. A piaristák pedig nyugodtak lehetnek az iránt, hogy ha a rend fejecimében, külső viseletében egy kissé megreformálódik, a magyar katolikus közönség nemcsak hogy el nem veszi iránta való bizalmát és szeretetét, de a bizalom és szeretet még csak fokozódni fog. Tudja ugyanis nagyon jól ez a közönség, hogy magát a rendet is fájdalmasan érinti az a sajnálatra méltó körülmény, hogy a rend tulságosan sok tamárt jutt

latott a különféle protestáns iskoláknak. Más fejelem mellett, ez legalább oly arányokban nem lett volna lehetséges. Úgy emlékszünk, hogy körülbelül ötven év előtt Scutovszky hercegprímás, mint az apostoli szentszékek követé, végzett egyházi látogatást a piaristáknál. Valjon az akkor meghozott udvös intézkedések megtartattak-e, vagy sem, nem tudjuk; de na most a szentszék új intézkedéseknek szükségét látja, nem marad más hátra, mint ezeket engedelmis lelekkel fogadni és megvalósítani. *Kár ill bármiféle autonómiaira hivatkozni, a mely vagy egyszerűen nincs, vagy ha van is, a törvényeken van. A ferencrendiek is lehetnének tartották a reformot és me sikerült; a nap pedig, annál jobban becstüli őket.*

— **A deli vasuti munkások népgyűlése.** A helybéli deli vasuti munkások bejelentették a rendőrségen, hogy pünkösöd hetilőn delutan 3 óra kor népgyűlést tartanak a jövölde-utcai Forster vendéglóban. A gyűlés egyedüli tárgya a deli vasuti munkások hejzete.

— **Megdöbentő szerencsétlenség.** Erdi levelezőnk értesít bennünket arról a szomorú esetről, a mely vasárnap óta az egész környék szomorú szauzációjá. *Almáscy József* 20 éves százhalombattai helyettes kántortanító vasárnap este 17 óra taban csónakozni ment a Dunára három iskolás fiuval. Csónakázás közben véletlenül egy drotkötél közelébe értek s a fiatal tanú azt nem veve észre, fejével oly erővel ütődött neki, hogy hirtelen eszméletet veszítette és kibukott a csónakból. Par pillanattal látta meg, aztán a víz alá merült. Az ütődés következtében a csónak akkora mágába jutott, hogy a három fiu semmiképp se birt a veszedelembé jutott tanúknak segítségére lenni. Almáscy Előtt a hullamok közt s holttestét még ma sem találták meg. A szerencsétlenül járt tanú szomorú esete az egész környéken élelk sajnálkozást keltett, annál is inkább, mert Almáscy egyike volt a legkivalóbb tanerőknek, a ki komoly ambícióval és lankadást nem ismerő buzgóssággal fáradozt a tanítói hivatást rögös örvényen. Mint ember pedig, szeretetreméltó modorával, szympatikus megjelenésével általános kedveltségnek és szeretetnek örvéndett minden ismerője előtt.

— **Becsületes megtaláló.** Polgár Imre iskolásiú József-utca 32. szám alatti lakos a budai uton egy 18 koronat tartalmazó pénztárcát talált melyet átszolgáltatót a rendőrségen. Jogos tulajdonosa kelő igazolás mellett átveheti.

— **Jégvérsek.** Tegnap halvtalms csapás érte Csala, Mária-major és Bánzerló pusztákat. Delután 4 órákor vagy tíz percig tartó jégeső volt, amely a természetben mintegy 35 százalék kárt okozott.

— **Restaurálás.** A szeminárium templom freskóinak restaurálása gyors lépésekben halad előre. Említettük már e helyütt, hogy a Múmielék orsz. bizottsága Kern Péter festőművész bízta meg a freskók restaurálásának keresztül vitelével, ki Novák Sándor festőművésszel egyetemben nagy gondal és inom művészi érzékekkel végzi a restaurálás kenyes munkáját. A fallományeket körülbelül másfél száz év előtt Maulpertsch kiváló festőművész készítette, s az a kor, melyben a mester élt, a freskón, azok alakjain és az ornamentális részekben igen élelken tükröződik vissza. A figurációk barokkos stíliiek, valamint az egész fallományon is a barokk stíl gazdag színhatása érvényesül. Az ily becses műemlék restaurálásánál magától értődök az, hogy a javítást végző művészeket csak az az intenció vezérli hogy a műmielékét a maga eredetiségekben fejtartsák. Sajnos, ez a törekvésük igen sok akadályba ütközik, a mennyiben a freskót oly anyagoktól kell megszabadítani, a melyek egyenesen karára vannak a műmieléknek. Ugyanis a 30 as éveketben, a freskón végzett restaurálás

valósággal tönkretette a műmielék legszebb részeit, úgy hogy egész alakokat kell megszabadítani a reájuk kent vakolatoktól. Ez az eljárás pedig csak igen nagy körültekintéssel eszközölhető. A festmény eredetiségének megőrzésére is nagy gondot kell fordítani, viszont szükséges az, hogy az illető korszakba beleléjék magukat, hogy teljesen Maulpertsch szellemében restaurálhassanak. Azért is bízta meg a bizottság Kern Péter festőművészt ezekkel a művészi munkálatokkal, mert tudása és művészetében elég garanciát látott arra nézve, hogy Novák Sándor festőművésszel együtt, a műmielék restaurálását a legnagyobb gondal és az eredetinek, — a legkisebb részében is, — megőrzésével fogja végzni. A munkálatokat a napokban a bizottság tagjai fogják megtekinteni, valamint Kramerer Ernő a Szépművészeti Múzeum igazgatója is.

— **A jó szivekhez.** A következő levelet kaptuk: A mai nap községünk felett elvonuló égháború szomorú nyomokat hagyott. Egy szegény, de szorgalmas, becsületes aratómunkásnak háza esett áldozatul. A villám ugyanis besújtott és azonnal lángban állott a ház. Súlyosítja helyzetét azon körülmény, hogy e házaeskáját ép három nappal előbb vette megakarított fillérjeiből és hogy az aratóra beszerzett élelmiszerei, liszt, zsír és hus mind oda vészett. Ma gyermekeivel és feleségével a nyomor előtt áll. Felkértem tisztellettelenen mindazon könyörületes sziveket, kik egy szegény aratómunkás sorsát segíteni óhajt, sziveskedjék könyörödmányait a vértasa ni plébánia hivatalhoz küldeni. A befolyt adományokat hálás köszönettel fogja nyugtázni *Keifler János* esperes-plébános.

— **Megszünt sztrájk.** Teljes egy hétig tartott a helybéli lakatossegdek sztrájkja, míg végre a sztrájkolók tegnap reggel újból munkába álltak. A mesterek kénytelenek voltak a sztrájkolók összes követelését teljesíteni, mert a jelenlegi építési szezon alatt felvállalt épületmunkáik befeljezése időhöz van kötve. A sztrájk eredménye az, hogy a munkások 9 órai munkaidőt, 20% általános béremelést, vidéki munkánál 30%, tuldóni dolgozasanál 50% pótdíjat kapnak. Tegnap reggel a sztrájkolók az összes műhelyekben megkezdtek a munkát.

— **A biciklilovaj.** Tóth Mihály a fúrdókert bértője a napokban kölcsönadta biciklijét Weisz Lajosnak a Magyar Király szálloda volt mindenesének. Weisz elkerekedett azzal, hogy estére visszajön, de biz nem jött vissza. Tóth feljelentésére a rendőrség megindította az eljárást, melynek során kiderült, hogy Weisz a kerékpárt eladta Boross Kálmán acsai kovácsmesternek 5 forintért. Boross az orgazdaságerit, Weisz pedig lopásért vonják felelőségre.

— **Készül az aratósztrájk.** Lovasberényből írják lapunknak: A napokban a budapesti szocialdemokrata központnak egy megbízottja járt Lovasberényben, hogy az aratósztrájkot a környéken is elkészítse. A pesti cuclista ur két ottani nem éppen jeles multid cicsekvő földművesnap-számost Sterhardt Istvánt és Preil Ferencet bérelte fel 3 korona napidíjért és költségeik megtérítése fejében, hogy Lovasberényben és környékén aláírásokat gyűjtsenek. A két fiók cuclista miután nappal nem igen mernek mutatkozni a községben, éjjel keresi fel a kiszemeltet, akit azuttán ígérrel vagy ijesztgetéssel vesznek rá a sztrájk kimondását kötelező iv aláírására. Azzal agítálnak, hogy csak 100 aláírásra van szükségük, mert a többieket, akik olcsóbbért mernek dolgozni, mint amennyit a budapesti központ jónak lát kimondani, azokat ugys agyonverik. Mindenestre ideje volna a hatóságok érleles közbelépésének, mert e lelketlen agitációk a szegény felrevezett munkásnépre fogják a legnagyobb nyomort és szenvedést zúdítani.

— **Hová lett a pénz?** Divics János Simor-utca 3 szám alatti lakos a napokban Pátkáról hazatérve fuvarosával Jankovics Jánossal együtt végigjárták az összes korcsmákat, miközben folyton ittak. A Sütő-utcai Lencsés-féle vendéglokal Divics észrevette, hogy 160 koronát tartalmazó pénztárcája eltűnt. Azonnal feljelentést tett a rendőrségen, de a megejtett nyomozás nem vezetett eredményre. Divics annyira borközi állapotban volt, hogy nem tudja miszerint a pénzt elvesztette, avagy ellopták-e tőle.

— **Esküdtszéki főtárgyalások.** A májusi esküdtszéki ciklus tegnap ért véget Pap István seregélyesi lakos bűnügyével. Az ügyet tegnap-élt kezdte meg tárgyalni az esküdtszék.

Pap István seregélyesi lakos földműves szándékos emberölés kísérletével vádoltva került a vádlottak padjára. Bűne az, hogy ez év március 6-án kétszer rálőtt Németh Istvánné, született Szabó Máriára, akivel már régebb idő óta viszonyt folytatott. A lövéseknek csak egyike találta az asszonyt bal felső karján.

Az esküdtszék a következőkép alakult meg: Elnök Keczan Lázló, szavazóbírók Tömör József és Siposs Sándor, jegyző Walner Jenő. A vádhatóságot Ujházy Sándor kir. főügyész-helyettes, a védelmet dr. Steiner Jákó ügyvéd képviselte.

Esküdtekül kisorsollattak: Bogyi Ferenc, Lichtneckert Ferenc, Füzy Márton, Szigl József, Wészely Zsigmond, Nyitrai Pál, Papp Gyula, Röhlich Ferenc, Schwarcz Adolf, Bogyai Andor, ifj. Fa István, póteskdűtek: ifj. Márián Péter, Sapkás Károly.

Pap István a vádlott tagadja, mintha Németh Istvánné előre megfontolt szándékkal meg akarta volna ölni, dacára, hogy az asszony őt folytonosan arra kérte, hogy közös elhatározással válnanak meg az élettől. A kérdéses napon, a mikor Némethné meglátta, az egész délutánt a korcsmában töltötte. Felesége érte ment és hazahívta. Utközben a házastársak között Némethnéről is szó esett és Pap István kérte feleségét, hogy béküljön ki az asszonnyal. Papné nem felelt az ura kérésére, mire ez azt gondolta, hogy az asszony nem hajlandó kibékülni Némethnével. Amikor hazatért, a vádlott szavai szerint szégyenérzettel indíttatva leakasztotta a szegrelő fegyverét és átment Némethéhez, hogy végrehajtja azt, a mire szerelője már tegőla kérte, hogy közösen haljanak meg. Pap az asszonyt az udvarban találta és kétszer rálőtt, az után emelkedett, de a csendőrök még aznap elfogták.

Németh Istvánné azt állítja, hogy sohasem kérte a vádlottat arra, hogy közösen haljanak meg. Pap István csupán azért akart engem megölni — mondotta az asszony — mert szakítani szándékoztam vele.

A többi kihallgatott tanúk nagy része szintén terhelőleg vallott Pap Istvánra, aki családjavá folytonos civódásban élt.

A vád és védelem meghallgatása után az esküdtek súlyos testi sértés bűntettében mondták ki bűnösnek a vádlottat, mire a bíróság Pap Istvánt 5 évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítéletet egy a védő mint a kir. ügyész megfellebbezték.

— **Csavargók.** A Ponty-vendéglőbeli csavargó-tanyán három vandórló veszett össze tegnap éjjel és egymást véresre verték. A verekedőket a helyszínére hivott rendőrfőúr választotta szét és kísérte a város házára. A csavargókat névszerint Tászkai Józsefet, Finemcsik Jánost és Horváth Istvánt kihágásilag 2–2 napi elzárásra ítélték. Büntetésük kitöltése után illetőségi helyükre fognak toloncoltatni.

Jégszekerények nagy választékban kaphatók Márkus Simon özv. és fia cégnél, Jókai-utca 16.

Záróvizsgák.

A székesfehérvári községi elemi és gazd. ismétlő iskolák záróvizsgálatai az 1905-1906 tanév végén a következő sorrendben fogtak megtartani:

I. A vallástamból.

a) **Római kath. tanulók:**

Elnök: Tamás Vilmos, esp. plébános, püspöki biztos. A belv. elemi fiúiskolában: jun. 9-én d. e. A belv. elemi leányiskolában: jun. 9-én d. u. A selyem-utcai iskolában: jun. 11-én d. e. Az öreg-utcai iskolában: jun. 11-én d. u. A tóvárosi iskolában: jun. 12-én d. e. Az ezredéves iskolában: jun. 12-én d. u. A szömörce-utcai iskolában: jun. 13-án d. e. A vizivárosi iskolában: jun. 13-án d. u. A olaj-utcai iskolában: jun. 15-én d. e. A zámosy utcai iskolában: jun. 15-én d. u. Az iskola részéről, mint kiküldötték, jelen vannak az illető vezetőtanítók.

b) **az ev. ref. tanulóké:** junius 7-én d. e. 9 órakor. Elnök: Pálffy Károly az iskolaszék részéről jelen van. Farkasdy Dezső.

c) **az ágost. hitv. tanulóké:** junius 7-én d. e. 9 órakor. Elnök: a felekezeti részéről kiküldött: az iskolaszék részéről jelen van: Dr. Kövesi István.

d) **a gör. kel. tanulóké:** junius 7-én d. e. 9 órakor. Elnök: a felekezeti részéről kiküldött: az iskolaszék részéről jelen van: Nagy Ignác.

e) **haladó isr. vall. tanulóké:** junius 7-én d. e. 9 órakor. Elnök: a felekezeti részéről kiküldött; az iskolaszék részéről jelen van: Hübner Károly.

f) **az orth. isr. vall. tanulóké:** junius 7-én d. e. 9 órakor. Elnök: a felekezeti részéről kiküldött; az iskolaszék részéről jelen van: Fittler Béla.

Vizsgálati helyiségül kijelölnek:

A róm. kath. tanulókál: a megfelelő osztálytermek. Az ev. ref. tanulókál: az elemi leányiskola IV. osztálya. Az ágost. hitv. tanulókál: az elemi leányiskola II. osztálya. A gör. kel. tanulókál: az elemi leányiskola I. osztálya. A neol. isr. tanulókál: az elemi leányiskola III. osztálya. Az orth. isr. tanulókál: a rendes hittani terem.

II. A többi tantárgyakból.

A belv. el. fiúiskola I. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor, a II. osztályában 21-én d. e. 8 órakor, a III. osztályában 22-én d. e. 8 órakor, a IV. osztályában 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Diebala György és Wagner Antal.

A belv. el. leányiskola IV. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor; III. osztályában jun. 21-én 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án 8 órakor. Elnökök: Dr. Schlammadiger Jenő és Cesznek János.

A szömörce-utcai leányiskola V.-VI. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. III. osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án d. e. 8 órakor. Elnök: Dr. Fanta Adolf és Nyéki Jenő.

A selyem-utcai fiúiskola IV. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. III. osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Nagy Ignác és Vida Dezső.

A tóvárosi iskola V.-VI. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. VI. osztályában jun. 20-án d. u. 2 órakor. III. osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Mikl. s. Geza és Solyom Lajos.

A vizivárosi iskola IV. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. III. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Bilkei Ferenc és Weisenfeld János.

Az olaj-utcai iskola V. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. III. osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Dr. Szabady József és Seifitz István.

A zámosy utcai fiúiskola III. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor. II. osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor. I. osztályában jun. 22-én d. e. 8 órakor. Elnökök: Kováts István és Pausch Rafael.

Az ezredéves iskola IV. leány-osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor, a IV. fiú-osztályában jun. 21-én d. e. 8 órakor, az V.—VI. leány-osztályában 22-én d. e. 8 órakor, az V.—VI. fiú-osztályában 23-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Dr. Eisenbarth Károly és Szirbek József.

Az öreg-utcai leányiskola III. osztályában jun. 20-án d. e. 8 órakor, a II. osztályában 21-én d. e. 8 órakor, az I. osztályában 22-én d. e. 8 órakor. Elnökök: Hübner Károly és Óváry Varga Dániel.

III. Tornaszatból.

A fiúk tornavizsgálja jun. 22-én, a lányoké jun. 23-án d. u. 5 órakor. Elnökök a II. pont alatt megnevezettek.

IV. Gazdasági ismétlő iskolák.

Az összes gazdasági ismétlő iskolákban jun. 7-én d. e. 8 órakor lesz a vizsgálat, előbb az I. és utána a következő magasabb osztályokban. Elnökök a II. pont alatt megnevezettek.

V. Magánvizsgálatok.

a) Az elemi iskolai fiúknak 8-án és 17-én d. e. 9 órakor a belv. fiúiskolában. b) Az elemi iskolai leányoknak junius 8-án és 17-én d. u. 2 órakor a belv. leányiskolában. Elnök: Szirbek József, igazgató.

VI. Záróünnepélyek.

A összes elemi iskolákban a záróünnepélyek junius 29-én, a d. e. 8 órakor kezdődő „Te Deum” után tartatnak meg. Elnökök: a II. pont alatt megnevezettek. Székesfehérvár, 1906. május 12-én.

Szirbek József, igazgató.

LILJOMKERT
a legszebb kerthelyiség
Székesfehérvárott, Bástya-u. 3.

Bejártát a csatornaparttól is.
Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy kertemben Pünkösdi első napján a déli vasut teljesen újjá szervezett, jóhírnűnek örvendő 32 tagból álló zenekara játszik, fűnap másnapján pedig cigányzene, nemkülömben minden héten háromszor, esütörtökön, szombaton és vasárnap és közbeeső ünnepeken szintén zene fog játszani.

A nagyérdemű közönség becses partfogását kéri

Toth Mihály
zenefűgő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

●●●●●●●●●●●●●●●●●●

●●●●●●●●●●●●●●●●●●

●●●●●●●●●●●●●●●●●●

●●●●●●●●●●●●●●●●●●

●●●●●●●●●●●●●●●●●●

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelembe ajantom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javitásokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

A Málnási „SICULIA” forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Szilikarétegen átturt artézi forrás.

A gyomorfest rogtan megszünteti. Páratlan étvágygyejesztő. Azonnal ható külfellegesség a gasz, tudó, torok, gyomor, vese, hólyaggyulladás bádatámi ellen. Körányi, Kétyy, Tauszk, Riegler tonár urak szakvéleményei

a málnási „SICULIA”-forrás

a kontinens legdasabb természetes alkalikus, sós savanyúvízének minőség.

Magyarországi főraktár:

BRAZAY KALMAN BUDAPEST,
József-körut 37.

(Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

3958. 30—12.